

gemeente
Barneveld

Nr. 1068192

Collegevoorstel

Onderwerp:

voorstel optimaliseren gebruik maandrapportages

Gevraagde beslissing:

1. Naar aanleiding van de notitie 'optimaal gebruik maandrapportage' na de verkiezingen de mogelijkheden van de maandrapportage onder de aandacht brengen van de nieuwe raad en het college;
2. Voortaan collegebesluiten die in de maandrapportage verwerkt worden altijd (eveneens) t/k aan de raad (rubriek B) te verstrekken;
3. De andere aanbevelingen uit de notitie ten aanzien van het gebruik van voorbereidingskredieten en separate voorstellen over te nemen.
4. De werkwijze van de maandrapportage in 2020 te evalueren.

Raad

- ☒ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct: 422
- ☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Datum 16 maart 2018

Steller: J.W. Duifhuis

Afd: BDV-FC

Aantal bijlagen 1

Afd.hoofd:

Portefeuillehouder

Openbaarheid

Besluit (voorblad) openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispoint :
Groentje openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispoint :
Bijlagen openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, vermelden op bijlage

	Akkoord	Bespreken	Aantekeningen
Secretaris			
Burgemeester			
Wethouder A. de Kruijf			
Wethouder P.J.T. van Daalen			
Wethouder G.J. van den Hengel			
Wethouder D. J. Dorrestijn-Taal			

Beslissing burgemeester en wethouders : 28 MAART 2018

conform advies

Nummer op besluitenlijst:

13/11

1. Inleiding

In de auditcommissie van 21-9-2017 is het memo over de kaderstelling van de maandrapportage besproken. Betreffend memo was opgesteld naar aanleiding van de bijstelling van het financiële kader van de Burgemeester Kuntzelaan. Tijdens de bespreking van het betreffende memo is een start gemaakt om met elkaar van gedachten te wisselen hoe de maandrapportage optimaal gebruikt kan worden.

In het bijgevoegde memo worden verschillende mogelijkheden benoemd hoe dit verder vorm krijgt. Dit bijgevoegde memo is eerder aan u verstrekt voorafgaande aan de bespreking in de auditcommissie 8 februari jl.. In de auditcommissie zijn enkele kleinere aanpassingen doorgevoerd, maar de strekking en conclusie is onveranderd gebleven.

In de auditcommissie is de vraag gekomen om de werkwijze na enige tijd te evalueren. Voorgesteld wordt om de evaluatie halverwege de komende raadsperiode, medio 2020, te doen.

2. Argumenten

1.1. Mogelijkheden van de maandrapportage onder de aandacht brengen

Het instrument van de maandrapportage is ontwikkeld om relatief snel, maar transparant budgettaire wijzigingen (zonder nadere beleidswijzigingen) door te voeren. Een mogelijke optimalisering is om zo nodig onderwerpen te agenderen voor een raadscommissie. Dit kan door bij de besluitvorming in de raadsvergadering, waarin de maandrapportage geagendeerd is, specifieke onderdelen te agenderen voor de eerst volgende commissievergadering. De maandrapportage kan dan eventueel hierop geamendeerd worden en de besluitvorming op betreffend onderdeel worden aangehouden. Het huidige instrument voorziet hierin (maar dit is tot nu toe niet of nauwelijks toegepast). In de eerst volgende commissievergadering kan er vervolgens inhoudelijk over het onderwerp gesproken worden. Ook kan dan bepaald worden of het onderwerp verplaatst moet worden van F1 naar de raadsagenda (separaat voorstel).

2.1. Collegebesluiten, die in de maandrapportage verwerkt worden, altijd (eveneens) t/k aan de raad (rubriek B) te verstrekken

Door de agendacommissie kunnen collegebesluiten, die deel uitmaken van de maandrapportage, al op voorhand geagendeerd worden voor de commissievergadering. Deze mogelijkheid wordt vergroot als collegevoorstellen met een financiële bijstelling ook (altijd) via rubriek B aan de raad wordt aangeboden. De rubriek B wordt wekelijks bijgewerkt, dus de raad is dan zo vroeg mogelijk geïnformeerd.

NB. In 2017 is dit bijvoorbeeld toegepast bij de bijstelling van de budgetten van het sociaal domein: op voorhand is dit collegebesluit geagendeerd en besproken in de raadscommissie van december. De maandrapportage waar dit collegebesluit in opgenomen was, was geagendeerd voor december.

3.1. Andere aanbevelingen uit de notitie overnemen

- Voorbereidingskredieten

Daarnaast zal het college vaker een voorbereidingskrediet aanvragen vooruitlopend op het uitvoeringskrediet. Hierdoor kunnen, op basis van gewenste aanpassingen in de openbare ruimte, ook andere aanpassingen betrokken worden bij het aanvragen van het definitieve uitvoeringskrediet, dat in die gevallen aan raad worden voorgelegd. Als bijvoorbeeld bij het wijzigen van een verkeersinrichting in de uitwerking en overleggen met omwonenden geconstateerd wordt dat een aanliggend gebied beter ook heringericht kan worden en dat dat bij het betreffende werk op een goede manier meegenomen kan worden, kan dat als uitwerkingsvariant meegenomen worden. In de aanvraag van het uitvoeringskrediet kan dan zo'n aanvullende variant voorgelegd worden, zodat de raad de keuze heeft om onderdelen bij het project te betrekken of niet.

- Separate voorstellen

Budgettaire afwijkingen kunnen via de maandrapportage aan de raad ter autorisatie worden voorgelegd, mits deze vallen binnen het bestaande beleidskader. Het is niet altijd zwart/wit of een financiële bijstelling binnen het bestaande beleidskader valt. Te denken valt aan een uitbreiding van een investering, of combinatie van (toekomstige) investeringen om werk met werk te maken. Het beleidskader kan, bijvoorbeeld bij investeringen, niet altijd helder c.q. ruim geformuleerd zijn. Bij twijfel of het collegebesluit binnen dit beleidskader valt, zal, mede op basis van de opgedane ervaring, een separaat voorstel aan de raad voorgelegd worden.

4.1. Evaluatie in 2020

In de auditcommissie is de vraag gekomen om de werkwijze na enige tijd te evalueren. Op basis van de evaluatie kan beoordeeld worden of de werkwijze nog altijd aansluit bij de behoefte van de gebruikers. Voorgesteld wordt om deze halverwege de komende raadsperiode, medio 2020, te evalueren.

3. Uitvoering

Planning:

- Besluit, voorstel en notitie t/k naar de gemeenteraad.

Communicatie:

- Voorstellen aan de griffier om de inhoud van de notitie te betrekken bij het inwerkprogramma van de nieuwe raad.

Evaluatie/controler

- In 2020 een evaluatie naar het gebruik van de maandrapportage uit te voeren.

4. Bijlagen

- Notitie 'Optimaal gebruik maandrapportage'

Notitie

Datum:
8 februari 2018

Onderwerp: optimaal gebruik maandrapportage

Ter attentie van: gemeenteraad

Afzender: college van B&W

Aanleiding

In de auditcommissie van 21-9-2017 is het memo over de kaderstelling van de maandrapportage besproken. Betreffend memo was opgesteld naar aanleiding van de bijstelling van het financiële kader van de Burgemeester Kuntzelaan. Tijdens de bespreking van dit memo is een start gemaakt om met elkaar van gedachten te wisselen hoe de maandrapportage optimaal gebruikt kan worden. In dit memo worden verschillende mogelijkheden benoemd hoe dit vorm kan worden gegeven, waaronder de gevraagde mogelijkheid van het opnemen van absolute of relatieve limieten. Afgesloten wordt met een voorstel.

Kaderstelling maandrapportage

Bij de optimalisatie van de Planning & Control cyclus is in 2013 de maandrapportage ingevoerd als periodieke rapportage aan de raad. Daarbij is aangegeven dat de, tot dan toe gehanteerde dynamische begroting (beleid uit 2008), onderdeel uitmaakt van de maandrapportage. Het huidige kader voor het gebruik van de maandrapportage is daarmee gestoeld op twee kaderstellende documenten:

1. Financiële verordening van de gemeente Barneveld (geactualiseerd in 2017);
2. Kader dynamische begroting (vastgesteld in 2008).

Ad 1. Financiële verordening van de gemeente Barneveld

Ten aanzien van het eerste kader, de financiële verordening, is (in artikel 2 lid 4 en artikel 3 lid 2) opgenomen dat bij een overschrijding vanaf € 50.000 én meer dan 2% van het budget van het beleidsproduct, een financiële bijstelling door het college aan de raad ter autorisatie wordt voorgelegd. Ook is opgenomen dat kleinere afwijkingen ook ter autorisatie voorgelegd kunnen worden als deze politiek en/of bestuurlijk gevoelig zijn.

Hierin is dus weergegeven dat financiële wijzigingen, mits het valt onder het inhoudelijke beleidskader van Barneveld, middels de maandrapportage aan de raad voorgelegd worden. Voorstellen met een inhoudelijke beleidswijziging (bijvoorbeeld uitvoering van nieuw beleid) worden via separate raadsvoorstellen voorgelegd en dus niet via de maandrapportage.

Ad 2. Kader dynamische begroting

In het beleid van de voorloper op de maandrapportage, de dynamische begroting, wordt de wenselijkheid van het werken met een dynamische begroting beschreven: het werken met een hoge frequentie voor het kunnen wijzigen van de begroting vergroot de belangrijke, sturende werking en vormt de basis voor de beheersing van de uitvoering.

Bij de invoering van de dynamische begroting is als uitgangspunt geformuleerd dat (zoveel mogelijk) vóóraf autorisatie aan de raad wordt gevraagd en dat bijstellingen kunnen plaatsvinden, mits het passend is binnen de door de raad gestelde inhoudelijke kaders. Dit sluit dus aan op het kader van de financiële verordening. Daarbij is besloten dat de autorisatie van budgetafwijkingen en het begrotingsbeeld maandelijks via rubriek F ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd.

Kader gebruik maandrapportage (dynamische begroting)

De maandrapportage is grotendeels ter kennisname voor de raad, maar kan kaders ten aanzien van de financiën en planning herzien / autoriseren.

Uit de genoemde kaderstellende notities blijken volgende 'spelregels' voor het gebruik van de maandrapportage:

- Financiële afwijkingen dienen ter autorisatie voorgelegd te worden vanaf een afwijking van € 50.000 en een minimum van 2% van het (investerings)bedrag;
- Dit kan middels de maandrapportage, mits de uitvoering binnen de inhoudelijke beleidskaders valt;
- De afwijkingen worden zoveel mogelijk vooraf aan de raad voorgelegd;
- Budgetafwijkingen en het totale begrotingsbeeld worden via rubriek F ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Bij de invoering van de maandrapportage is aangegeven dat de maandrapportage, of onderdelen van de maandrapportage, altijd aangehouden kunnen worden, danwel voor een volgende raadscommissie geagendeerd kunnen worden. Dit kan door de maandrapportage te amenderen.

Aandachtspunten

Mede naar aanleiding van een aantal budgettaire aanpassingen gedurende 2017 is het goed om het gebruik van de maandrapportage tegen het licht te houden. Er zijn aandachtspunten te benoemen op het vlak van:

- Tijdigheid;
- Omvang;
- Uitvoering binnen bestaande beleid.

Ad 1. Het is van belang om tijdig en zorgvuldig budgettaire wijzigingen aan de raad voor te leggen. Het budgetrecht ligt immers bij de raad. Het bestaande kader geeft aan om zoveel mogelijk vóóraf autorisatie aan raad te vragen.

Ad 2. Het huidige kader voorziet niet in een financiële grens van een bepaalde omvang om voorstellen niet via de maandrapportage te laten verlopen. Het kan een keuze zijn om budgettaire wijzigingen vanaf een bepaald bedrag, al dan niet gecombineerd met een percentage van het oorspronkelijke budget, altijd via een separaat raadsvoorstel aan de raad aan te bieden.

Ad 3. Budgettaire afwijkingen kunnen via de maandrapportage aan de raad ter autorisatie worden voorgelegd, mits dit valt binnen het bestaande beleidskader. Het is niet altijd zwart/wit of een financiële bijstelling binnen het bestaande beleidskader valt. Te denken valt aan een uitbreiding van een investering, of combinatie van (toekomstige) investeringen om werk met werk te maken. Het beleidskader kan,

bijvoorbeeld bij investeringen, niet altijd helder c.q. ruim geformuleerd zijn. Bij twijfel of het collegebesluit binnen dit beleidskader valt, zal, mede op basis van de opgedane ervaring, een separaat voorstel aan de raad voorgelegd worden.

Gebruik maandrapportage

De kaderstelling van de maandrapportage zoals hierboven beschreven is helder. Deze kan aangepast worden door het instellen van een limiet. Daarnaast kan de werkwijze aangepast worden, om het gebruik in de praktijk te verbeteren. De volgende mogelijkheden zijn er:

1. *Instellen van een absoluut, danwel relatieve limiet van voorstellen in maandrapportage*

Om voorstellen met een grote afwijking niet meer via de maandrapportage te verwerken, maar vanaf een bepaald niveau altijd via een separaat raadsvoorstel aan de raad aan te bieden. Het raadsvoorstel zal zich enkel richten op het wijzigen van het budgettaire kader. De vorm van het voorstel wijzigt dan van collegevoorstel naar raadsvoorstel (incl. raadsbesluit).

Voordeel: altijd expliciet aandacht voor de budgettaire wijziging vanaf het te bepalen niveau.

Nadeel: de doorlooptijd van de budgettaire aanpassingen én de druk op de commissie- en raadsvergaderingen nemen enigszins toe.

Daarnaast, wat het drempelbedrag ook zal zijn; deze oplossing biedt geen oplossing voor het bespreken van budgettaire afwijkingen waarover discussie bestaat in hoeverre dit valt binnen het bestaande beleidskader, maar die onder het drempelbedrag vallen.

2. *Optimaal gebruik van het instrument: actief onderwerpen melden/bespreken voor eerstvolgende agendacommissie*

Het instrument van de maandrapportage is ontwikkeld om relatief snel, maar transparant budgettaire wijzigingen (zonder nadere beleidswijzigingen) door te voeren.

Een mogelijke optimalisering is om zo nodig onderwerpen te agenderen voor een raadscommissie. Dit kan door bij de besluitvorming in de raadsvergadering van de maandrapportage specifieke onderwerpen te agenderen voor de eerst volgende commissievergadering, al dan niet door de maandrapportage te amenderen en de besluitvorming over het onderwerp aan te houden. Het huidige instrument voorziet hierin (maar dit is tot nu toe niet toegepast). In de eerst volgende commissievergadering kan er vervolgens inhoudelijk over het onderwerp gesproken worden. Ook kan dan bepaald worden of het onderwerp verplaatst moet worden van F1 naar de raadsagenda (separaat voorstel).

Voordeel: door actievere communicatie neemt de transparantie toe, terwijl de huidige werkwijze en het instrument van de maandrapportage ongewijzigd blijft.

Nadeel: er kan enige tijd zitten tussen het voorstel en de inhoudelijke bespreking van het onderwerp. En de doorlooptijd van de budgettaire aanpassing neemt toe.

3. *Actief onderwerpen kunnen bespreken in agendacommissie en op voorhand agenderen*

Door de agendacommissie kunnen onderwerpen uit de maandrapportage al op voorhand ingepland worden voor de commissievergadering. Deze mogelijkheid wordt vergroot als collegevoorstellen met een financiële bijstelling ook (altijd) via rubriek B aan de raad wordt aangeboden. De rubriek B wordt wekelijks bijgewerkt, dus de raad is dan zo vroeg mogelijk geïnformeerd.

NB. In 2017 is dit bijvoorbeeld toegepast bij de bijstelling van de budgetten van het sociaal domein: op voorhand is dit onderwerp geagendeerd en besproken in de raadscommissie van december.

Tijdens de commissievergadering kan worden bepaald of het onderwerp verplaatst moet worden van F1 naar de agenda van de raad (meningsvorming).

Voordeel: door actievere communicatie neemt de transparantie toe, terwijl de huidige werkwijze en het instrument van de maandrapportage ongewijzigd blijft. Niet op voorhand gevolgen voor de doorlooptijd van de budgettaire aanpassing.

Vorbereidingskredieten

Daarnaast zal het college vaker een vorbereidingskrediet aanvragen vooruitlopend op het uitvoeringskrediet. Hierdoor kunnen, op basis van gewenste aanpassingen in de openbare ruimte, ook andere aanpassingen betrokken worden bij het definitieve uitvoeringskrediet. Bijvoorbeeld door het wijzigen van een verkeersinrichting en bij de uitwerking en overleggen met omwonenden constateren dat een aanliggend gebied beter ook heringericht kan worden. In het uitvoeringskrediet kunnen dan aanvullende varianten betrokken worden, zodat de raad de keuze heeft om onderdelen bij het project te betrekken of niet.

Voorstel

Naar de mening van het college functioneert de maandrapportage naar tevredenheid en voldoet het aan de wensen van het college om de gemeenteraad integraal te informeren over de voortgang van de speerpunten. Daarnaast is met de dynamisering van de begroting een bijdrage geleverd aan het optimaliseren van de besturing van onze organisatie en het helpt bij het bereiken van een zo effectief en efficiënt mogelijk werkende organisatie. Regelmatige actualisering van de begroting heeft een belangrijke toegevoegde waarde voor de informatievoorziening binnen de gemeente. Daarbij zijn voor alle belanghebbenden de begrotingsaanpassingen meer transparant geworden.

Geconcludeerd kan worden dat er vooral behoefte is aan duidelijkheid m.b.t. collegebesluiten die in de maandrapportage verwerkt worden. Duidelijkheid t.a.v. de conclusie dat deze binnen het bestaande beleid vallen. Ook zal het college er op sturen om zoveel mogelijk voorstellen vooraf aan de raad voor te leggen. Daarnaast blijkt dat de mogelijkheid die het instrument biedt om besluitvorming te amenderen tot nu toe niet is gebruikt.

Op basis van deze conclusies stellen wij voor om de maandrapportage als instrument ongewijzigd te laten, maar het gebruik ervan (mogelijk) te wijzigen en de werkwijze t.a.v. collegebesluiten te wijzigen:

- de mogelijkheid die het instrument nu reeds biedt om de maandrapportage te amenderen en zo besluitvorming over onderdelen uit te stellen na bespreking in een commissievergadering, brengen wij expliciet onder de aandacht;
- collegebesluiten die in de maandrapportage verwerkt worden, gaan altijd (eveneens) t/k naar de raad (rubriek B). Omdat de lijst van ingekomen stukken wekelijks bijgewerkt wordt, ontstaat hierdoor de mogelijkheid de stukken op voorhand te agenderen voor de commissievergadering. Hierdoor hoeft de doorlooptijd van een budgettaire aanpassing niet per definitie, door bespreking in een commissie, verlengd te worden;
- bij twijfel of een collegebesluit binnen de door de raad gestelde inhoudelijke kaders past, zal een separaat voorstel aan de raad voorgelegd worden;
- bij investeringen te werken met het vragen van vorbereidingskredieten, waarna in een later stadium, wanneer de plannen verder uitgewerkt zijn, een uitvoeringskrediet aan de raad gevraagd wordt.

Ter overweging willen we u meegeven om, in overleg met de griffier, bij aanvang van de nieuwe raadsperiode aandacht te besteden aan het P&C-instrumenten en ook specifiek de maandrapportage.